

Henkisen Työn Yhtymä vuonna 1944.

1. Maan taloudellinen asema ja henkisen työn tekijäin olot.

Kertomusvuoden aikana Neuvostoliittoa vastaan käynnäytyä sota päättyi syyskuun 19 päivänä tehtyyn välirauhaan. Välirauhan ehdot, joihin sisältyi huomattavat alueluovutukset sekä meidän mahdollisuuksiemme huomioonotettuna suuri sotakorvaus, merkitsevät maallemme raskaasta taloudellisista taakkaa. Se tulee sitäkin raskaammaksi, kun tuotantokoneistomme, lähinnä raaka-aineiden puutteen vuoksi ei vielä pitkiin aikoihin voi saavuttaa normaaliaikojen tehoa. Sotakorvaussuoritukset voidaan sen vuoksi hoitaa vain edellyttäen, että kansan elinkanta jatkuvasti pidetään sodan edellisten vuosien tasoa alempana. Maamme ulkomainen kauppavaihto on kertomusvuoden aikana ollut laajuudeltaan huomattavasti pienempi kuin sodan edellisinä vuosina sekä myöskin lähinnä viennin huomattavan supistumisen vuoksi vuoden loppupuolella, pienempi kuin edellisellä vuonna.

Työvoiman puute on edelleenkin suurimman osan vuotta vaikeuttanut, paitsi vientiteollisuuden työskentelyä, myöskin maatalouden hoitoa, joka taas on tuntunut elintarviketilanteessa. Armeijan rauhankannalle siirtymisen vuoksi on vuoden lopussa kuitenkin työvoimaa useimmilla aloilla ollut riittävästi, onpa varsinkin henkisen työn alalla työttömyyttäkin jo ilmennyt.

2. Elinkustannusten nousu ja palkat.

Elinkustannusten nousu on vasta 1939 kuluneen vuoden loppuun mennessä ollut indeksin mukaan n. 100 %, mutta todellisuudessa se on ollut suurempikin, koska kuluttajien on pakko, säännöstelyn

alaisten tuotteiden riittämättömyyden vuoksi turvautua vapaassa kaupassa oleviin tavaroihin tahd' erilaisiin sijakkeisiin, joiden hinnat ovat kohonneet säännöllisesti paljon enemmän kuin säännöstelyn alaisten tai sellaisten tuotteiden, joille on määrätty rajahinnat. Kun palkat henkisen työn alalla eivät yleensä ole kohonneet samaa vauhtia kuin elinkustannukset, vaan jääneet niistä keskimäärin 20 - 40 % jälkeen, on seurauksena ollut vastaava reaalipalkan ja elinkannan aleneminen.

Henkisen työn tekijät ovatkin joutuneet mitä kauemmin poikkeukselliset olot ovat jatkuneet tuntamaan olojen puristuksen raskaammin kuin mikään muu yhteiskuntaluokka. Valtaosa heistä kuuluu palkasta elävään kuluttajaväestöön, joka lähinnä saa tunteahintojen noususta ja tarvikkeiden, etenkin elintarvikkeiden puutteesta aiheutuvat hankaluudet. Tunnettu asiahan on, että rahan arvon alentuessa, kuten meillä jo nyt on huomattavassa mitassa tapahtunut, palkansaajat aina varsinkin aluksi joutuvat kärsimään, koska palkat eivät yleensä nouse samassa tahdissa kuin hinnat. Ja vaikkapa voitaisiin niinkin järjestää, että palkat automaattisesti seuraisivat hintojen nousua, joutuisivat rahataloudessa elävät henkilöt, jollaisia juuri henkisen työn tekijät ovat, joka tapauksessa kärsimään, koska rahaseästäjen, erilaisten vakuutuksien ym. rahapääoman arvo silloin vähenee.

Kuluneen vuoden aikana on elinkustannusindeksin nousu ollut suhteellisesti vähäisempi kuin edellisinä vuosina, mutta niinpä eivät myöskään henkisen työn tekijät ole yleensä saaneet palkkoihinsa mitään parannuksia. Elinkustannusten jatkunut nousu on aiheuttanut sen, että valtion virkamiespalkkoihin on vuoden 1944 alusta lukien katsottu olevan syytä myöntää kalliinaajan lisää 5-10 %. Kun palkkojen korotus ruumiillisen työn alalla on tavallisimmin 80 - 100 % yli vuoden 1939 tasosta, ei se henkisen työn alalla ole enempää kuin

keskimäärin 60 - 70 %.

3. Uuden yleisjärjestön syntyminen.

Huomattava saavutus kertomusvuoden aikana on ollut henkisen työn tekijäin järjestötoiminnan kehityksen kannalta uuden yleisjärjestön, Henkisen Työn Keskusliiton perustaminen, joka tapahtui Turussa toukokuun 17 päivänä. Keskusliitto on siltämyö nopeasti laajentunut useiden kymmenien tuhansien järjestyneiden henkisen työn tekijäin väliseksi yhdyssiteeksi.

Koska uusi yleisjärjestö tulee Yhtymän työn jatkajaksi, on tämä toimintavuosi Yhtymän viimeinen. Sen johdosta Yhtymän hallitus myöskin 14.12.1943 pitämässään kokouksessa päätti kirjoituttaa Yhtymän historian, johon tuli myöskin sisältyä katsaus henkisen alan järjestötoimintaan maassamme yleensäkin. Historian kirjoittaminen uskottiin Yhtymän sihteerin tehtäväksi ja se valmistui vuoden lopulla.

4. Yhtymän jäsenet.

Yhtymään ovat vuonna 1944 kuuluneet jäseninä seuraavat järjestöt seuraavin jäsenmäärin:

	Jäsentä
Kunnallisvirkamiesliitto	1.588
Suomen Muusikeriliitto	333
Suomen Näyttelijäliitto	230
Suomen Rakennusmestariliitto	1.000
Suomen Sanomalehtimiesten Liitto	550
Suomen Teollisuusteknikkojen Liitto	960
Suomen Teollisuusvirkailijain Liitto	810
Suomen Virkamiesyhdistysten Keskusliitto	5.000
Suomen Yksityiskoulunopettajain Yhdistys	800
Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto	110

	jäsentä
Nuoret Lakimiehet ry	180
Liike- ja virkamaisten Liitto	200
Ammatillisten koulujen opettajaliitto	220
Yhteensä	19.981

Vuoden päättyessä Yhtymässä siis oli 13 jäsenjärjestöä ja niissä yhteensä 11.981 jäsentä. Yhtymään on edelleen kuulunut myös eräitä henkilöjäseniä.

Jäsenmaksu on kertomusvuonna ollut 5 mk kutakin jäsenjärjestön maksavaa jäsentä kohden, mutta se on jo mennyt Henkisen Työn Keskusliitolle.

5. Hallitus ja kokoukset.

Yhtymän hallitukseen ovat kysymyksessä olevana vuonna kuuluneet

a) Varsinaisina jäseninä:

Hallitusneuvos N i i l o A. M a n n i o, puheenjohtajana.
Lehtori A l e k s i A. I l m e n e n, varapuheenjohtajana.
Toimitusjohtaja Teuvo A u r a.
Johtaja H e i k k i K o i v u l a.
Ylikirjastonhoitaja, professori L a u r i O. T h. T u d e e r.
Kaupunginsihteeri E i n o W a r o n e n.
Teknikko T. V i i t a n e n.

b) Varajäseninä:

Näyttelijä H i l j a J o r m a.
Ekonomi M a r t t i S o r v a r i.
Ylitarkkaaja Y r j ö T a m m i n e n.

Kevu-uorossa olivat hallituksen varsinaiset jäsenet professori Lauri O. Th. Tudeer sekä tohtori U. U. Seppä, joista edellinen valittiin uudelleen ja jälkimmäisen sijaan toimitusjohtaja Teuvo Aura.

Hallituksella on vuoden kuluessa ollut neljä kokousta, jotka pidettiin 11.2., 23.5., 12.10. ja 16.12.

Lisättyyn hallitukseen ovat hallituksen jäsenten lisäksi jäsenjärjestöt saaneet kukin valita yhden edustajan. Lisätty hallitus kokoontui 9.1., jolloin käsiteltiin Yhtymän suhdetta perustettavana olleeseen uuteen henkisen alan keskusjärjestöön.

Yhtymän vuosikokous pidettiin Helsingissä maaliskuun 1 päivänä Elannon Kerhossa ja siinä käsiteltiin sääntöjen määräämät asiat sekä keskusteltiin Yhtymän jäsenjärjestöjen siirtymisestä uuden henkisen työn tekijäin keskusjärjestön jäseniksi.

6. Toimihenkilöt ja kanslia.

Yhtymän sihteerinä ja taloudenhoitajana on edelleen toiminut fil.kand. I i s a k k i L a a t i ja Yhtymän kanslia on sijainnut Satamakadun 5:ssä. Lisäksi on yhtymän palveluksessa väliaikaisena organisaattorina vuoden alkupuolella edelleen ollut varatuomari Eero Rönkä.

7. Yhteistoiminta toisten kotimaisten henkisen työn tekijäin järjestöjen sekä muiden järjestöjen kanssa.

Yhtymä oli mukana Yhtymän itsensä sekä Liikevirkailijain Keskusvaliokunnan, Suomen Kansakoulunopettajain Liiton ja Finlands svenska folkskollärarföreningin vuonna 1942 perustaman yhteisen keskusliiman Toimihenkilöjärjestöjen Keskusvaltuuskunnan toiminnassa siksi kunnes Henkisen Työn Keskusliitto perustettiin. Perustamisestaan lähtien on uusi Keskusjärjestö hoitanut yhteyksiä toisiin kotimaisiin henkisen työn tekijäin järjestöihin sekä muihin järjestöihin.

Yhtymä on kuitenkin vielä kuluneen vuoden ajan edelleen ollut edustettuna Kansanhuoltoministeriön Yhteishyvän valiokunnassa sekä Kuluttajain Valtuuskunnassa.

8. Julkaisut.

Yhtymän lehti "Henkinen Työ" on kertomusvuoden aikana ilmestynyt 6 numerona. Lehti on sisältänyt henkisen työn tekijäin oloja käsitteleviä artikkeleita ja katsauksia sekä kirjallisuusosastoa. Päätoimittajana on toiminut Yhtymän sihteeri.

9. Talous.

Henkisen Työn Yhtymän tiliasema joulukuun 31 p:nä 1944.

V a r a t :

Rahaa kassassa	18:35
Shekkitilillä	366:50
Säästötilillä	61.491:90
Tilisaatavia	35.000:-
Arvopapereita	118.115:15
Postikortteja	74.927:50
Kalustoa	1:-
	<u>mk 289.990:40</u>
	=====

V e l a t :

Pääoma	289.990:40
--------	------------

K e n o t :

Palkkamenoja	36.550:-
Julkaisumenoja	41.669:80
Muita menoja	33.967:50
Poistot	856:-
Pääomatili	<u>28.768:95</u>
	<u>mk 140.956:25</u>
	=====

T u l o t :

Vuosimaksuja	30.921:-
Korkeja	1.135:65
Osinkoja arvopapereista	5.852:60
Lehtitili	3.047:-
Arpajaistili	<u>100.000:-</u>
	mk 140.956:25
	=====

Helsingissä maaliskuun 1 päivänä 1945.

Niilo A. Mannio

Iisakki Laati